

Bok: KG Hammar och Ami Lönnroth, Jag har inte sanningen, jag söker den

Bok: För KG Hammar är samtalet den egna trons pelare.

Det är knappast nödvändigt att sympatisera med de bokstavstroga inom Svenska kyrkan, eller andra mer obskyra samfund, för att begripa den indignation, ofta gränsande till hat, som riktas mot högborgens överhuvud, ärkebiskop KG Hammar. Att i en på alltför många sätt stelnad organisation öppna för jämställdhet, homovigslar och evolutionsteorier, att kalla traditionen för "ett låst utrymme" och ifrågasätta centrala trosbegrepp som jungfrufödseln, ja, det bäddar för motsättningar. Inte heller blir dessa mindre av att Hammar, för vilken samtalet och vägen är den egna trons pelare, bjuder in kritiker till öppen dialog. Då vänder även forna meningsfränder honom ryggen.

Mod eller dumdristighet? För att kunna förstå KG Hammars handlingssätt krävs en analys som ligger bortom mediestormar, debattartiklar och rena lögner. Ett försök föreligger nu i Jag har inte sanningen, jag söker den, just en samling dialoger mellan Hammar och journalisten/författaren Ami Lönnroth.

Även om väl denna bok inte kommer att blidka ärkebiskopens motståndare, så tänds hoppet att den skall kunna bidra till en förnyelse av den allmänna synen på såväl kyrka som tro. Inte minst är dess styrka själva mötet mellan en fjärde generationens präst och en skribent från icketroende miljö, för skillnaderna dem emellan utvecklas efterhand till ett sökande med gemensamma utgångspunkter i 1960-talets radikalitet. Vid en närmare jämförelse kan det konstateras att drivkrafterna i såväl det inomkyrkliga upproret som den samhällseliga revolten - solidaritetsarbetet, jämställdheten och den sociala dimensionen - ofta varit parallella.

Att just Hammar, från att ha varit studentpräst, doktorand och lärare i teologi, skulle bli den ärkebiskop vars uppgift var att föra in bland annat globaliseringsproblematik och Ecce homo-utställning på kyrkans agenda kan, eftersom hans öppna förhållningssätt ligger väl i tiden, i efterhand synas självklart.

Men vägen har varit lång och naturligtvis inte enkel att gå.

Genom att betona rörelsen inåt och framåt, och samtidigt bejaka allas rätt till egen tolkning, har han stött på aggressiv patrull hos dem som menar att det endast finns utrymme för en tolkning.

"Otydlighet innebär en möjlighet till fördjupning som den väldigt skarpa tydligheten inte ger", lyder Hammars svar. Genom att utöva sitt ledarskap nedifrån och med hänvisning till såväl Johannes evangelium som myten om Shiva föra på tal att kyrkan i dess nuvarande form kanske måste gå under för att någonsin kunna blomstra igen, förmedlar han mer kurage än vad exempelvis synoden någonsin kan frambringa. Förändringen måste, enligt vetekornets lag om liv efter död, vara konstant.

Med ledstjärnor som Thomas Merton, Mäster Eckhart och Dag Hammarskjöld strider Hammar för ett världstillvänt mystiskt förhållningssätt som i dessa aldrig väjande samtal med Ami Lönnroth till sin natur sätter människan i främsta rummet. Att auktoritärt propagera för en tro är det inte tal om. "Min tro är min tro och kan aldrig vara någon annans tro. Kyrkans språk måste ha den rymden att den bejakar människans olika sätt att uttrycka sin tro."

Dialog, alltså, och övertygelsen om att även Gud är en relation, det vill säga ett nära samspel. Guds gestalten är större än våra tankar, ömsesidig och aldrig ensidig. I ett sådant perspektiv blir det också så mycket enklare, för Hammar och oss andra, att se Guds delaktighet - och trovärdighet - även i sociala omvandlingar, fastän kyrkan inte alltid har varit direkt delaktig i dem.

KG Hammar och Ami Lönnroth

Jag har inte sanningen, jag söker den

Ordfront

Per Planhammar